

In veilige handen

Een veilige omgeving is belangrijk. Zeker binnen Scouting, waar je met minderjarigen werkt. Dit betekent dat, naast de aanwezigheid van een fysiek veilige (speel)omgeving en veilige materialen, alle leden zich ook veilig moeten kunnen voelen.

Ongewenst gedrag is een lastig onderwerp. Geen enkele Scoutinggroep hoopt dat het gebeurt. En juist daarom is het van belang dat erover gesproken wordt. Als groep heb je de taak het onderwerp op de agenda te zetten en de kans op seksueel grensoverschrijdend gedrag te verkleinen. Openheid en preventief beleid helpen hierbij. Het stappenplan hieronder is onderdeel van het landelijke programma 'In veilige handen' en kan je helpen om achter de schermen alles zo te regelen dat minderjarigen echt in veilige handen zijn binnen het vrijwilligerswerk.

Stap 1: Zet het onderwerp op de agenda

Het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag of ongewenst gedrag is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokkenen in je groep. Een eerste stap is het bespreekbaar maken van het onderwerp.

Stap 2: Stel omgangsregels vast

Een manier om een veilige omgeving en een open gespreks sfeer te creëren, is het actief hanteren en uitdragen van omgangsregels, die gelden voor iedereen die betrokken is bij je groep. [Een hulpmiddel om omgangsregels vast te stellen, vind je hier](#). Er is ook een speciaal [infoblad](#) opgesteld over dit onderwerp.

Stap 3: Pas de gedragscode toe

De gedragscode geeft grenzen aan in het contact met minderjarigen. Deze code dient door iedereen die een functie binnen je Scoutinggroep vervult, te worden onderschreven. De [gedragscode van Scouting Nederland vind je hier](#). Een hulpmiddel om de gedragscode bespreekbaar te maken, vind je op de [website van de NOV](#).

Stap 4: Maak een risicoanalyse

Kijk wie veel met minderjarigen werkt, op welke momenten en in welk kader. Ga na waar je risico's voorziet en welke maatregelen je wilt treffen om de organisatie veiliger te maken. [Meer informatie over het maken van een risicoanalyse vind je hier](#).

Stap 5: Stel een vertrouwenspersoon aan

Stel een interne of externe vertrouwenspersoon aan waar vrijwilligers, jeugdleden en ouders terecht kunnen. [Meer informatie over vertrouwenspersonen](#).

Stap 6: Selecteer je vrijwilligers zorgvuldig

Vraag tijdens kennismakingsgesprekken naar de motivatie van vrijwilligers om met minderjarigen te werken en check referenties. Laat vrijwilligers een [VOG](#) overleggen en bespreek de gedragscode. Het aanvragen van een VOG is voor Scoutingvrijwilligers verplicht, het aanvragen is gratis.

Stap 7: Ken het Protocol ongewenst gedrag

In het [Protocol ongewenst gedrag](#) staat wat je moet doen en laten in geval van (vermoedens van) ongewenst gedrag.

Stap 8: Zet afspraken op papier en pas reglementen aan

De [gedragscode](#), de verplichte aanvraag van een [VOG](#) en het [Protocol ongewenst gedrag](#) zijn onderdeel van het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland. Leg aanvullende afspraken die je op groepsniveau maakt daarom vast in je eigen reglementen.

Stap 9: Train je vrijwilligers

Je vrijwilligers moeten weten hoe ze op een veilige manier met minderjarigen om kunnen gaan; waar liggen de grenzen in het contact en wat moeten ze doen wanneer ze grensoverschrijdend gedrag signaleren in de organisatie? Beide onderwerpen zijn onderdeel van de startkwalificaties binnen Scouting Academy. Ook is het bij enkele steunpunten mogelijk om trainingen over omgaan met (on)gewenst gedrag te volgen. Interesse? [Bekijk hier de evenementen- en trainingskalender](#).

Stap 10: Veilige omgeving creëren (en behouden)

Ga met de verbeterpunten die uit de risicoanalyse naar voren zijn gekomen aan de slag. Om meer aandacht te besteden aan het veiliger maken van de Scoutingomgeving en het hebben van respect voor elkaar, kun je onder andere het spel [Be cool!](#) spelen.

Stap 11: Haak aan bij het gezamenlijk tuchtrecht

Diverse vrijwilligersorganisaties streven ernaar om op landelijk niveau een gezamenlijk tuchtrecht te hebben zodat overtreders overal op dezelfde wijze gesanctioneerd worden. In de landelijke raad van december 2014 heeft Scouting Nederland besloten aan te sluiten bij de Stichting Tuchtrecht vrijwilligerswerk, om tuchtrecht landelijk te regelen. Op dit moment kent Scouting Nederland in haar [huishoudelijk reglement](#) al diverse maatregelen tegen vrijwilligers die over de schreef gaan.

Stap 12: Doe mee met het registratiesysteem

Vrijwilligers die binnen of buiten Scouting over de schreef zijn gegaan, worden opgenomen op de [zwarte lijst](#) van de vereniging. Voor hen is lidmaatschap van Scouting Nederland niet meer mogelijk. Scouting Nederland heeft in december 2014 besloten aan te sluiten bij de landelijke registratielijst binnen het vrijwilligerswerk.

Stap 13: Informeer betrokkenen

Betrek je vrijwilligers, ouders en eventuele andere betrokkenen bij de besluitvorming en implementatie van de stappen om je groep veiliger te maken.

Ondanks alle maatregelen die je als groep neemt, kan het nog steeds mis gaan. Informatie over wat te doen bij een melding of vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag en de hulp die Scouting Nederland hierbij kan bieden, [vind je hier](#).

Veel informatie kun je ook vinden op de [website 'In veilige handen'](#).